

faa en hemmelig Forhandling, som der skal finde Sted, og jeg troer, at deri ligger en ligefrem Strid imod Offentlighedsprincippet. — Det andet Moment, jeg savner i Fællesforfatningsudkastet, er Initiativet; der er ikke tillagt Rigsraadet noget Initiativ. Jeg troer nu ikke, at Vigtigheden af Initiativet skal godtgøres ved et vist Antal Lovforslag, som en Forsamling har kunnet tilvejebringe; men forsaavidt man lægger Vægt derpaa, og forsaavidt man vil tage Hensyn til Erfaringen, da skal jeg henvise til, hvad Udvalget derom har sagt i sin Betænkning, Pag. 24, hvor det har oplyst, hvormegit Rigsdagen har virket med Hensyn til Rigsretsloven, med Hensyn til Presseloven og med Hensyn til Finantsloven. Men for mig er Initiativet af saa stor Betydning, fordi det giver en Forsamling en ganske anden Kraft og en ganske anden Magt til at udøve sin Indflydelse, end den Forsamling har, som ikke har noget Initiativ. Det er de Rettigheder, som en Forsamling har, der giver den Kraft. Forsamlingen kan muligvis naae til et Lovforslag, men det er kun ad Omveie, kun ved at indbringe en Betænkning, kun ved at anmode Regjeringen om at fremkomme med et saadant Forslag, og, saavidt jeg har opfattet det, er der ingen Sikkerhed for, at Svaret paa et saadant Andragende ikke først vil indkomme om 2 Aar, naar Rigsraadet næste Gang samles. Jeg troer, at den Styrke, som en Forsamling faaer ved Initiativet, kan ikke opveies ved en Ret til at indgive Andragender. — Der er endnu en almindelig Betragtning, som for mig har megen Vægt, og det er den Maade, hvor paa Kongemagtens Veto er ordnet i Forslaget. Efter § 45 skal et Lovforslag indbringes i Forsamlingen af Regjeringen efter Kongens Befaling. Det er altsaa det første Stadium, hvor Kongemagten har Læilighed til at prøve det Forslag, som Ministeriet agter at indgive til Rigsraadet. Derved har altsaa Kongemagten det i sin Haand at udøve sit Veto, at forhindre, at Forslaget kommer videre. Der efter skal Forslaget underkastes to Behandlinger i Forsamlingen, forinden det kommer til den tredje Behandling, og forsaavidt der er foresat taget Forandringer deri af Rigsraadet, har

Regjeringen Ret til at omarbejde Forslaget, og jeg kan ikke see, at Forelæggelsen for Rigsraadet kan skee, forinden Kongemagten har givet sit Samtykke til, at Forslaget atter indbringes. Det er altsaa det andet Stadium, paa hvilket Kongemagten kan udøve sit Veto, det er det andet Stadium, paa hvilket den kan forhindre Sagen fra at gaae videre frem. Naar Forslaget derefter indkommer til 3die Behandling, skeer det, som er omtalt i Udvalgets Betænkning: Vetoet kastes fra Kongemagten over paa Forsamlingen, hvorved der udøves et betydeligt Tryk paa denne. Det er altsaa, troer jeg, anerkendt af Udvalget, at denne Overstyden af Vetoet er uhenftigsmæssig; men efterat Rigsraadet har givet sit Samtykke, har afholdt sig fra at udøve Vetoet, forelægges Forslaget atter for Kongemagten; da kan det 3die Veto fra Kongemagtens Side indtræde, og det paa en ganske særegen Maade. Lovudkastet dør, forsvinder — om jeg saa maa udtrykke mig —, og man faaer kun Underretning derom ved, at Forslaget ikke 3 Maanedre efter er bifaldet af Kongemagten; det er i saa Fald forsvundet, det bliver da ikke til Lov, og Udøvelsen af dette Veto skeer saaledes under en ganske særegen Form. Det er nemlig forudsat, efter de Oplysninger, der ere givne heri Forsamlingen, at en saadan Beslutning tages mod hele Ministeriets Anskuelse. Det er mod samtlige Kongemagtens officielle Raadgiveres Anskuelse, at Kongemagten udøver dette Veto; men jeg maa bede erindret, at i Forfatningsudkastets § 9 hedder det, at Kongemagten har den højeste Myndighed over Fællesanliggenderne, og udøver dem gjennem sine Ministre; i § 10 hedder det, at Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse, og i § 11, at Kongens Underskrift under de Lovgivningen og Regjeringen vedkommende Beslutninger giver disse Gyldighed, naar den er ledsaget af een eller flere Ministres Underskrift. Men det forekommer mig, at naar Kongemagten i Geheimestatsraadet tager en Bestemmelse mod alle Ministres Samtykke, er der i det Dødblik Ingen, som er ansvarlig for denne Udøvelse af det kongelige Veto. Jeg troer, det er saa langt fra, at denne Ordning af Sagen vil give